

ŠTITELJII Prosim, pogledajte na številke poleg naslova za dan, ke Vaša naročnina poteče. V teh časih splošno povznanja cen, potrebuje sodelovanje. Skuhajte enino vnaprej plačano.

Erzen Gorale
1116 E. 72nd St.
630-34-10

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 8 83 VOLUME LII. — LETNIK LII.

NEW YORK, THURSDAY, APRIL 27, 1944 — ČETRTEK, 27. APRILA, 1944

RUSI PRIČELI OFENZIVO

Berlin je sinoči sporočil, da je rdeča armada po osmih dnevih odmora pričela novo ofenzivo ob dolenjem Dnestru v Besarabiji ter na dolgi fronti vdarja proti Kišinevu.

Ta ofenziva, katere pa Moskva še ni naznanila, po vseh znakih meri proti Kišinevu, glavnemu mestu Besarabije in Jasiju, 59 milj dalje proti zapadu. To pa so samo priprave za nadaljnje prodiranje med Prutom in Karpati proti 50 m širokim Galati vratom, ki zapirajo pot do Ploestija in njegovih petrolejskih vrelcev.

Rdeča armada, ki običajno kaže nove operacije naznani šele potem, ko so že nekaj časa v teku, je včeraj sporočila samo, da so aeroplani črnomorskega brodogradništva in bojne ladje potopile pet sovražnih transportnih parnikov s 13.000 tonami v vodovju okoli Sevastopola. Dva transportna parnika pa sta bila hudo poškodovana.

Nemško poročilo pravi: "Ob dolenjem Dnestru so sovjeti prešli k napadom na dolgi fronti. Naše čete so s podporo zračne sile dosegle velik defenzivni uspeh v vročih bojih. Sovražnik je izgubil mnogo napadov."

Nemška Transocean News Agency poroča, da so v teku hudi boji pri Tighini ob zapadnem bregu Dnestra, 35 m jugovzhodno od Kišineva in južno od Dubossaryja na vzhodnem bregu reke, 25 milj severovzhodno od Kišineva. Te postojanke se raztezajo na 40 milj dolgi fronti.

Uradna nemška časnikarska agencija DNB poroča, da so Rusi pričeli v torek ofenzivo na celi fronti ob Dnestru z veliko podporo artilerije in zračne sile. Neko rumunsko poročilo pravi, da so v teku vroči boji južno od Tighine in južno od Dubossaryja.

NEMŠKI KONVOJ OB NORVEŠKI OBALI ZADET

Včeraj so aeroplani angleškega vojnega brodogradništva napadli veliki nemški konvoj ob severni Norveški in zadetih je bilo najmanj pet ladij.

Rusi naznanjajo, da so njihovi bombniki pred nekaj dnevi napadli veliko nemško transportno skupino v Barentsovem morju in potopili štiri ladje.

"Trojanski konj" na Francoskem

Berne, Švica, 20. aprila. — Poroča ONA. — Taktike iz trojanske vojne se poslužujejo francoski delavci v Nemčiji, da pomagajo zavezniškim zračnim ofenzivam.

Francoski patrioti se prostovoljno javijo za službo v rajhu in prebijajo tam več tednov v nemških tovarnah. Potem se pa morajo nenadoma vrniti v Francijo, "zaradi smrti v družini". Tedni prebiti v Nemčiji zadostujejo za izdelavo zemljevidov nemških tovarnih in načrtov za produkcijo.

Ti podatki so izročeni agentom, ki so v Franciji in ki jih ti predajo njihovim glavnim stanom. Več takih berlinskih tovarnih je bilo uničenih samo zaradi natančnih načrtov izdelanih po francoskih delavcih.

Pred kratkim so zavezniški napadli malo nemško industrijsko mesto iz zraka, Ognji, ki so jih užgali tuji delavci, so vodili zrakoplove k njihovu cilju.

Od trinajst milijonov tujih delavcev jih mnogo deluje proti nacistom, bodisi pasivno s takozvanimi napakami, ali pa z aktivno sabotažo.

Da bi bili kos počastnosti, so Nemci že dolgo uporabljali "Časovne skupine", v katerih izmena delavcev dobiva kolektivno plačo, za delo, ki ga je opravila skupina kot celota v gotovem času. Zakasnitev pomeni zmanjšano plačo. A tuji delavci pogosto sabotirajo časovno skupino, da bi zaustavili proizvodnjo, in posledica tega je, da nemški delavci ne marajo delati v skupinah.

V neki tovarni so si Rusi izmislili res smešen način sabotaže. Dvajset do trideset delavcev so pogrešali skoro vsaki dan v veliki tovarni, ko se je začela njihova izmenjava za delo pri važnih strojih. Preizkave po delavskem taborišču so

ZAVEZNIŠKI AEROPLANI NEOVIRANO BOMBARDIRAJO NEMŠKE KRAJE

Okoli 500 ameriških težkih bombnikov je včeraj bombardiralo Braunschweig, ki je veliko železniško križišče in ima večke tovarne za izdelovanje Messerschmidtovih aeroplanov.

Noben bombnik ni bil izgubljen in tudi amer. aeroplanom ni priletel nasproti noben nemški napadalni aeroplan, toda šest napadalnih aeroplanov so izstrelili protizračni topovi.

V torek ponoči so angleški bombniki zopet bombardirali Kolin ob Reni, drugi aeroplani pa so v nemške vode položili mine. Sinoči so angleški bombniki bombardirali v e č nemških krajev in še posebno Essen.

Ravno tako so včeraj zavezniški bombniki bombardirali vojaške predmete in prometne zveze v Franciji in Belgiji.

Ameriški bombniki iz Italije so včeraj bombardirali Aerialita tovarno v Turinu, ki izdeluje aeroplane za nemško armado. Drugi aeroplani pa so bombardirali železniške proge in mostove v Parmu in Ferrari.

Iz Jugoslavije

Titove čete vpadle na otok Mljet

London, 25. aprila. — Jugoslovanske partizanske čete, podprte po zavezniški zračni in pomorski sili, so vpadle na otok Mljet, ki je važen dalmatinski otok in na katerem se sedaj vrše ljuči boji med partizani in sovražnikom.

Poročilo o vpadu partizanskih čet na otok ne navaja kdaj so Titove čete izvedle vpad. Mljet leži najdlje proti jugu ob

dalmatinski obali in je blizu polotoka Peljašaca ter kakih devetnajst milj jugovzhodno od Dubrovnika, kjer je glavna nemška baza za dobavo zaloga za nemške čete, ki se bore v Črnigori in Dalmaciji.

Otok Mljet je precej hribovit ter meri 23 milj v dolžino in je dve milj širok na najširjem koncu. Zavzetje otoka bi pomenilo tesnejše obkroženje nemških z morske strani in bi poseben ogrožalo nemški pomorski promet v tem predelju.

Boji v Črni gori

Zadnji komunikacije iz glavnega stana maršala Tita navaja, da se vrše precej hudi boji v Črni gori.

V Sandžaku ter v zapadni Bosni je sovražnik pričel s povečanimi napadi.

Montgomery Ward kompanija se protivi odloku predsednika Roosevelta

Washington. — Sewer Avery, predsednik Montgomery Ward & Co., je dejal, da se ne bo pokoril odloku predsednika Roosevelta v zadevi delavskega spora družbe, katere pravi, da njeno podjetje ne spada med važne vojne industrije in vsled tega predsednik tudi nima pravice, da zaseže njene tovarne ali njeno poslovanje v trgovini po pošti sploh.

Predsednik Roosevelt pa je po drugi strani izjavil, da zala družba Montgomery Ward farmarje z raznim farmskim orodjem in stroji, radi česar je smatrati njeno poslovanje in produkcijo za važno z vidika vojnega napora. Predsednik je odločen, da poseže v zadevo spora med to družbo in njenimi delavci ako ta spor ne bo poravnani po predpisih Vojnega sveta za delo.

Sporna zadeva se suče okrog kontrakta, ki je potekel in sedaj družba noče podpisati drugega, ker pravi, da unija Uni-

Poljaki rušijo mostove

Poljska podtalna armada je razstrelila mostove na dveh železnicah, ki peljeta v Lvov, ki je poglavito oskrbovališče za nemške armade v južni Poljski.

To se je izvršilo na posebno naročilo poljske vlade v Londonu. Naročilo je bilo Poljakom poslano po tajnih potih.

En most, ki je bil razstreljen, je bil blizu Premisla, na dvotirni železnici, ki pelje iz Berlina v Lvov skozi Vratislavo in Krakov. Po tej progi vozi najmanj 92 nemških vlakov z zalogami. Drugi most je bil pri Sanoku na vspretni železniški progi, ki vozi med Krakovom in Lvovom. To je tudi edina zveza med Lvovom in Karpati.

General je rekel, da se strinja z Bernard Shawom, ki je ob neki priliki rekel, da edina stvar, ki deli Amerikance in Angleže, je skupen jezik, katerega pa ne morejo enako naglašati. To je bil seveda izraz zane ironije starega Shawa, ki vedno rad brije norce iz Amerikancev, kot tudi iz drugih ljudi. Patton pa je očitno resno mislil, kajti podčrtal je dejstvo, "da je ideja takih klubov (za vojake) zelo dobra, ker nam je namenjeno, da vladamo svetu in je torej potrebno, da se čimbolj družimo med seboj."

Generalov govor je takoj dobil svoj odmev v Ameriki, kot je bilo pričakovati. Radijski komentator Johannes Steel (WMCA) je dejal, da generalov govor odraža isto čustveno ter obenem intelektualno nestabilnost, kot jo je general pokazal, ko je okotfural vojaka v vojaški zasilni bolnici.

Steel je mnenja, da je gen. Patton, kot general MacArthur, prav dober vojak, toda obadva sta se očitno postavila v vlogo supermanov, kakršne mladina obožuje v nedeljskih komičnih izdajah, toda do kakršnih pa ista mladina nima posebnega občutja zaupanja, ko aktualno stoje pred njo, da jo popeljejo v bitko. Dalje je

Iz Jugoslavije

V Sreenu so sovražne čete uničile in razbile povodne jezove, reke Save za namenom, da uničijo Vojvodinske partizane, ki se zbirajo v gozdovih.

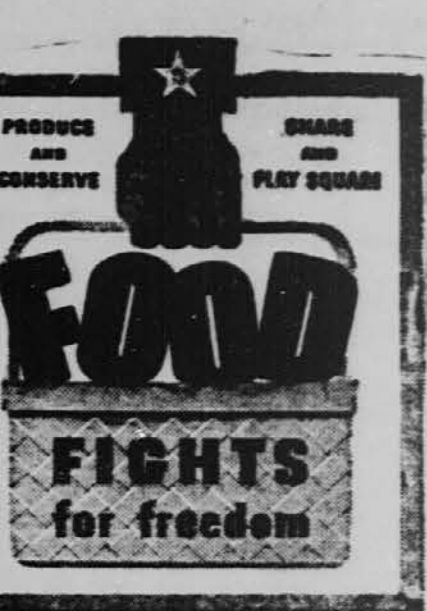
Stroga moralna disciplina med Titovimi partizani, pravi amer. narednik

V svojem poletu preko jugoslovanskega ozemlja, ki je bil pod kontrolo Nemcev, se je ponesrečil ameriški bombnik, in moštvo je bilo prisiljeno uporabiti padala, da so pristali na zemlji. — Takoj so jim prišli partizani na pomoč in jim pomagali, da so zopet prišli varno nazaj v svoj stan. — V današnjem spisu pripoveduje ameriški narednik "Chuck Jenkins" nekaj od vtisov, ki jih je dobil, ko je bil med jugoslovanskimi patrioti.

O partizanih je rekel Jenkins poročevalcem v Alžiru: — "To so čudoviti ljudje. In vsi se borijo skupaj, moški in ženske in to na popolnoma enakovredni podlagi. Skupaj jedo, skupaj se bore in skupaj spijo in počivajo. Ali to ne pomeni, da vlada spričo tega kaka spolna anarhija, nasprotno, ženske so smatrane za vojake v istem smislu, kot moški in so podvržene isti strogi disciplini.

Dokler je ženska v borbi, kot vojak, ne sme biti nobenih zaljubljenih prigod. Ako se kateri vojak spozna in postane kaka partizanka noseča, je krivec enostavno ustreljen."

Tako strogo se med partizani pazi na moralno stran onih, ki se bore v Osvobodilni vojski. Chuck je povedal, da je videl zelo ljubo mlado partizanko, ki ji je bilo jedva 16 let. Prišla je na zabavne večere, ki so jih partizani priredili za ameriške letalce, ko so jih enkrat imeli na varnejšem pred-

S svojim govorom v Londonu, ga je gen. Patton hudo polomil

London, 25. aprila. — Ameriški general George S. Patton Jr., je govoril ob priliki otvoritve nekega klub za ameriške vojake v Londonu ter je tokom tega svojega govora izjavil, "da bodo v bodočnosti nedvomno vladali svet Amerikanci in Britanci."

General je rekel, da se strinja z Bernard Shawom, ki je ob neki priliki rekel, da edina stvar, ki deli Amerikance in Angleže, je skupen jezik, katerega pa ne morejo enako naglašati. To je bil seveda izraz zane ironije starega Shawa, ki vedno rad brije norce iz Amerikancev, kot tudi iz drugih ljudi. Patton pa je očitno resno mislil, kajti podčrtal je dejstvo, "da je ideja takih klubov (za vojake) zelo dobra, ker nam je namenjeno, da vladamo svetu in je torej potrebno, da se čimbolj družimo med seboj."

Generalov govor je takoj dobil svoj odmev v Ameriki, kot je bilo pričakovati. Radijski komentator Johannes Steel (WMCA) je dejal, da generalov govor odraža isto čustveno ter obenem intelektualno nestabilnost, kot jo je general pokazal, ko je okotfural vojaka v vojaški zasilni bolnici.

Steel je mnenja, da je gen. Patton, kot general MacArthur, prav dober vojak, toda obadva sta se očitno postavila v vlogo supermanov, kakršne mladina obožuje v nedeljskih komičnih izdajah, toda do kakršnih pa ista mladina nima posebnega občutja zaupanja, ko aktualno stoje pred njo, da jo popeljejo v bitko. Dalje je

Novi nemški poslanik v Budimpešti

Budimpeštanski radio naznanja, da je regent admiral Nikolaj Horthy sprejel novega nemškega poslanika dr. Edmunda Wesenmeyerja, ki je regentu vročil svoje poverljive listine ob prisotnosti premiera Sztojaya. Nato pa je regentu predstavil svoje uradnike.

Jenkins je posebno lepo povedal, kako so ga spravili k počitku prvo noč, ko je dospel na varnejše osvobodeno ozemlje. Skoro vsa vas se je zbrala v sobi, kjer mu je bilo določeno stanovanje in ker je izgledalo, da mislijo kar dolgo ostati, se je Chuck pričel sezuvati, da bi videli, da je utrujen in zaspan. Ali otroci, ki so bili v sobi, so brž pobrali čevlje in odšli z njimi ter jih kmalu prinesli nazaj lepo očistene. Isto je bilo z nogavicami. Družba v sobi pa je le ostala še naprej in letalec je končno zlezal kar v posteljo in se pognil do brade. Tedaj pa je domača gospodinja stopila k postelji ter ga poljubila, kakor lastnega otroka na obe lici, popravila odedo okrog njega in mu voščila lahko noč. In baš nato so čakali vsi, kajti, dvignili so se po tej gosti gospodinjje vsi do enega in so potihlo odšli iz sobe.

"To so vam ljudje," je dejal Chuck, "najraje bi se jim bil pridružil, če ne bi vedel, da bi se to smatralo za dezertacijo po naših vojaških pravilih. V drugem oziru pa je ni reči, da bi je ne bil pripravljen storiti za te vrle bore," je zaključil Chuck.

Vesti iz slovenskih naselbin

Dopisov brez podpisa in oznake ne prištevamo. Dopisi na lastni odgovor naj bodo v našem uradu najkasneje v sredo stisniti.

Dopisi se nam vedno dobrodošli, ker zanimajo vse naše čitatelje in se s njimi naši rojaki tako rekoč med seboj pogovarjajo.

PRAZNOVANJE 50-OBLETNICE KSKJ. V N. Y. C.

Združena društva velikega Šišala sem tudi, da so obljube New Yorka so obhajala zlati bili naš gospod župnik, da bo jubilej KSKJ in sicer društvo do letošnje šmarnice vsaki v. sv. Jožefa, društvo sv. Ane, čer in sicer, za srečno vrnitev društvo Marije Pomagaj in domov naših slovenskih fantov društvo Vitezi Presv. Trojice, vojakov. Lepo je to, upajmo vsa slovesnost se je vršila v da se bodo udeležili teh majni nedelje dne 23. aprila in sicer slovenski cerkvi na Osmi, s slovesno sv. mašo. Dasi je bilo zelo slabo vreme, vendar so se člani in članice udeležili polnoštevilno, kakor je pač bilo ob tako deževnem vremenu mogoče.

Naj dobim malo prostora, da opišem celo slavnost. Tako nekako je bilo:

Počno ob 10. uri dopoldne so korakala društva iz dvorane v cerkev in ko so prišli zastavili v cerkev, so zabučale orgle, močno koračnice. Člani društva so šli v povorki po staro društva, in napolnili vso cerkev, poleg vernikov, ki ne spadata k Jednoti. Sledila je sv. maša z leviti, katero je opravil naš župnik Rev. Pins. Benedict Hoge, provinci. sinjski komisar iz Lemonta kot subdijakon z čast. br. Anton Segar, kot ceremonijarji. Prizidal je domači gospod župnik.

Sv. maša je bila pred izpolnjenostjo Presv. R. T. in po maši je bil blagoslov z Naj. Dovolite, da opišem.

Ko so se društva zbirala v cerkvi, so orgle pod spretnimi prsti Mr. Hindeta proizvajale močno glasove; ko je pristopila duhovščina, so peke orgle komaj slišno, pri sv. maši se pa združeni pevski zbori, cerkveni pevski zbor in pa nekatere člani moškega pevskega društva "Slovnan" proizvajali najlepše pesmi, kakor na primer pri vstopu: Povsod Boga, Regina coeli in druge. Po blagoslovu je zbor še zapel Hvala večnemu Bogu in tako se je končala vsa slovesnost v cerkvi.

Šišal sem opazko, da združeni zbori se niso tako potrudili pri gojenju slovesnosti, kakor pretečeno nedeljo, kar pa ni samo verjetno, ampak tudi resnično, saj jih včasih poslušam. No, le tako naprej, dokler se sliši naša pesem, bodi v družbi, ali v cerkvi, je vedno ista; lepa in neprekosljiva! Jaz pravim, slovenska pesem je najlepša, bodisi v velikem New Yorku ali pa v afriških džunglah.

No, 7. maja bomo pa spet imeli slovesnost. Društvo Marije Pomagaj bo imelo svojo 20-letnico obstoja, pa se bomo zopet videli, kako se bodo naše Maričke in Mieke postavile. Seveda tisti dan popoldne bomo imeli tudi lepo slovesnost, kronanje Kraljice Maje, ki jo bo izvedla naša cerkvena pevka Miss Mary Schuster in to bo ob 3. uri popoldne. Vsa tako sem zvedel. Bomo zopet nekaj zelo lepega videli, kajti kronanje se bo vršilo v polnem svetovskem oblačilu. Ne zamudite te prilike!

Jože.

ŽEGNANJE SLOVENSKE MATERE

Star slovenski pregovor pravi, da je pri vsaki cerkvi enkrat žegnanje. Če pa obrnemo to na ljudi ali pa še na posameznika, potem pa tudi jaz lahko rečem, da je bilo tudi za mene žegnanje od 22. marca do 12. aprila.

Še lansko leto mi je pisala hči, ki je stanovala v Watertown, N. Y., naj pridem k njej za nekaj časa, ko ji je bil mož poslan čez morje. Odlašala sem, ker bi rajši potovala v častu, ko se narava odene v svojo zeleno in pisano odejo. Pa mi spet piše hči: Preselila se bom v Alabama, a predno grem, bo še Herman (brat ki je v ofiserski šoli za submarinere v New Hampshire) prišel sem, pridite še vi, mama!

Dne 21. marca je pa tretji sin pilot Ray prišel domov iz Nove Gvineje, oziroma iz bolnišnice, ki pa je zdaj čisto odpuščen iz armade in je iskreno želel videti sestro in brata. Predno gre ta v submarino. Pa sva se podala v Watertown, N. Y. Lahko si mislite, kako veselo je bilo snidenje, ko pride brat-pilot zdrav iz Nove Gvineje, kjer je bil več kot 25 krat v bojih z Japonci s svojim letalom, značko P-38.

Mesto Watertown se mi prav dopade. Na severni strani kjer je stanovala hči, so vse velike hiše po 10, 15 in še več sob. Mislim, da so ob robu mesta gotovo manjše in bolj prične hiše, zato sem šla v severno in južno stran, prav do konca mesta, pa vse skozi so bile tako lepe in velike hiše. Mesto šteje okrog 32 tisoč prebivalcev, ter se največ preživlja z delom v industriji, v podjetju pa pride tudi precej letovinarjev, ki se radi izognemo hudi vročini.

Watertown je namreč blizu Kanade, oziroma blizu Lake Ontario. Tam sem tudi videla rojstno hišo 10 centov prodajalno, ali kjer je pokojni Mr. Flower začel izdelovati in prodajati male reči po 10 centov. Seveda je zdaj tam lepo in moderno poslopje na najbolj prometnem vogalu pa je napis: "Birthplace of Dime Store."

Kar se mi pa še najbolj dopade v Watertown, so pa krasna visoka, stoletna drevesa, ki kakor so mi povedali, v poletju popolnoma zasenčijo mesto. Videla sem tudi par parobkov, ko so bila taka stara drevesa to zimo podžagana, pa niso bila še nič votla, ali gnila, kar kaže, da mora biti jako dobra zemlja, ker je tudi drevje tako trdno.

Dne 3. aprila se je hči selila. Ker je z malimi otroci na poti težko in še železnice menjati, sem jo spremljal do mesta New York. Ko pa mi je železnica odpeljala hčer z otroki, sem si pa mislila: zdaj, ali pa morda nikdar več ne bom imela prilike videti, kje se tiska naš stari prijatelj Glas Naroda.

Poklicala sem po telefonu in kar brž se mi je oglasil urednik lista Mr. Hudet, ter povabil naj le pridem tja, pa bom vse videla. In komaj sva se pozdravila z Mr. Hudetom, že pride Mr. A. Svet ki je tudi uposlen pri upravi Glasa Naroda ter je doma blizu Crknice jaz pa iz Grahovega, komaj 1 uro hoda od tam. Naj vam povem, da pri Glasu Naroda oziroma A. Svet se še vedno drži Sakserjevega gesla, katerega sem brala nešteto krat: Kar tukaj počakajte, bomo že mi poskrbeli za vas, da boste v pravem času na postaji!

Človeku v tujem mestu kar nekam odleže, ko sliši take besede od domačega človeka. Mr. Svet je še pohitel z delom, da je bil prej gotov, nato mi je pa še razkazal mesto, be peljal na 5th Ave., kjer živijo reveži mi-

OBISK V BOLNIŠNICI

Vas prosim za malo prostora v Glasu Naroda. Za Veliko noč so me prišli obiskat John Sorčan in John Demšar ter njegov sin Fritz Demšar in so mi tudi prinesli velikonočno darilo, za kar se jim prav lepo zahvalim. Fritz Demšar obiskuje St. Vincent Seminary v Latrobe, Pa., kjer študira za duhovnika. Kakor mi je pravil, se bo moral učiti še dve leti, da postane duhovnik. Vsa krikar, kadar pride domov, me pride obiskat.

Vse skupaj lepo pozdravim Frank Vilfan, Woodsville, Pa.

ZBOROVANJA

V mesecu februarju sem dobil poziv na sejo Jugoslovanskega Narodnega Odbora v Ameriki, odseka v Johnstown, Pa., kot predsednik društva št. 168 SNPJ, da bi se društvo odzvalo in poslalo svoje zastopnike na sejo 26. marca 1944.

Društvo je na redni seji odobrilo to akcijo, ter poslalo svoje zastopnike na sejo; imenovan sem bil jaz in par drugih, navzoča sva bila za št. 168 SNPJ, John Brezovec in Anton Drenik.

V moje presenečenje je bila avdijsena zastopana nad moje pričakovanje, ker nisem pričakoval, da bode tolika udeležba.

Na poziv predsednika Mike Milkovicha, da naj vsaki in vsaka pove svoje ime in društvo, katerega kdo zastopa, sem videl, da je bila največ zastopana SNPJ po svojih družinih in Sloveni smo bili v večini, kar je mogoče, da se bo premenilo na prihodnji seji dne 30. aprila, da bodo Srbi, Hrvatje, Macedonci, Bolgari, nas prekosili na isti seji.

DEŽAVLJANSKI PRIROČNIK

ki daje poljudna navodila, kako postati ameriški državljan.

Poleg vprašanj, ki jih navadno sodniki stavijo pri izpitu za državljanstvo, vsebuje knjižica še v II. delu nekaj važnih letnic in pogodbe Zedinjenih držav, v III. delu pod naslovom Razno, pa Proglas neodvisnosti, Ustava Zedinjenih držav, Lincolnov govor v Gettysburgu, Predsednik Zedinjenih držav in Poedine država.

Cena knjižice je samo 50 centov.

In se dobi pri:

SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th St.,
New York 11, N. Y.

OBISK V URADU

Včeraj sta naš urad obiskala odlična rojaka, ki sta se mudila v naši naselbini po važnih poslih. Mr. Janko N. Rogelj, glavnik predsednik ABZ iz Clevelanda, Ohio in Mr. Mirko G. Kuhel, glavni blagajnik SNPJ iz Chicago, Ill.

Prav iskrena vama hvala za obisk, ter srečno pot nazaj na vašine domove.

Uredništvo in uprava "Glasa Naroda."

Dopisi

kar bi bilo v velik napredek v našem delu.

Na seji, katera je bila zanimiva, so se vsi strinjali z idejo, da se gre z delom naprej, ter da se ustanovi močna postojanka v Johnstown, Pa. V mesecu maju dne 28. maja bodo, kot je bilo že poročano v tem listu po Andreju Vidrihu velik oziroma vseobšni shod Jugoslovancev iz Johnstown in okolice, ter so nam obljubili poznanji govorniki za isto prireditelji ali shod.

Torej Slovenci, ne pozabimo seje dne 30. aprila v Hrvatski dvorani v Cambria City, in shoda dne 28. maja isto tam! Pozdrav.

John Brezovec,
Johnstown, Pa.

ROJAK UMRL

Naznanim vam, da je dne 12. aprila umrl moj mož John Smrekar, ki je bil dolgo naročen na vaš list.

Pošiljajte list še na njegovo ime in prej, ko se bo iztekla naročnina, vam jo bom poslala. — Pozdravljam vas jaz in moja družina.

Uršula Smrekar
Irwin, Pa.

(Naše iskreno sožalje. — Ured.)

SMRT VOJAKA

Prosim, da priobčite to novico v listu Glas Naroda.

V okrajni bolnišnici v Milwaukee, Wis., je umrl rojak John Skok, star 63 let, brat našega zastopnika Frank Skoka, doma iz Črete v Zadrebški dolini na Štajerskem. V Ameriko je prišel leta 1906 in sicer v St. Louis, Mo. in šel zopet v stari kraj leta 1912 in se spet povrnil leta 1914 v West Allis, Wis. Bolehal je na raku v grlu in bil čez 2 leti v okrajni bolnišnici, kjer je umrl 20. aprila in bil pokopan na Holy Cross pokopališču 22. aprila 1944.

Bil je vdovec in zapuščal tukaj dva sinova, Johna in Ludvika in hčer, omož. Klančnik ter brata Franka, v starem kra-

ju pa brata Jožeta in sestro Mici. — Naj mu bo lahka ameriška zemlja in naj mu sveti večna luč!

POUČNI SPISI

Pohorske poti
Spisal Janko Glaser
Cena 50c

Angleško Slovensko Berilo
(F. J. Kern) — Vesena knjižica
Cena \$2.00

Brezposelnost
Spisal Fran Erjavec
Cena 50c

Problemi sodobne filozofije
Spisal Dr. France Vebec
Cena 50c

Mlekarstvo
Spisal Anton Pevc. 8 slikami.
168 strani. — Knjižica za mlekarje in farmerje v splošnem.
Cena 50c

Obrtno knjigovodstvo
258 strani. osana. — Knjižica je namenjena v prvi vrsti na stavbno, umetno in strojno knjigovodstvo ter železnice.
Cena \$1.00

Knjigarna
Slovenic Publishing Co.
216 W. 18th St., New York 11

ŽIVI IZVIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v 13 poglavjih opisanih 13 rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne.

13 poglavij — 413 strani
Lično v platnu vezana.

Cena \$2

KNJIGARNA
SLOVENIC PUBL.
COMPANY
216 W. 18th Street
New York 11

45-LETNO PREISKUŠNJO

IMA

AMERIŠKA BRATSKA ZVEZA

:: AMERICAN FRATERNAL UNION ::

ELY, MINNESOTA

KI IMA

25,000 ČLANOV IN TRI MILJONE

DOLARJEV PREMOŽENJA

Organizacija je zanesljiva, nepristranska in zelo priporočljiva zavarovalnica. Zavarujte sebe in svoje otroke pri Ameriški Bratski Zvezi, ki vam nudi poljubno zavarovanje proti bolezni, nesrečam in smrti

Ako je društvo A.B.Z. v vaši naselbini, vprašajte krajevnega tajnika za pojasnila, če ne, pišite na glavni urad, Ely, Minnesota.

NOVA IZDAJA Hammondov SVETOVNI ATLAS

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti današnjim poročilom.

Zemljevidi so v barvah.
Cena 50 centov

Naročite pri: "G L A S U
NARODA", 216 West 18th
Street, New York 11, N. Y.

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

PROKLETA

Spisal EMILE RICHEBOURG
Iz francoščine prestavil J. L.

(22)

Potem pokliče preiskovalni sodnik stražmojstra.
"Koliko žandarjev imate?" ga vpraša.
"Dva," odgovori stražmojster.
"Enega pustite kot stražo pred županijo, z drugim greste v Civry ter primate Jeana Renauda, volčjega ubijalca."
"In če ga ne najdemo?"
"Misli bi, da če ni pobegnili. A če je temu tako, pridite nemudoma nazaj ter nam to naznanite. Potem bomo videli dalje!"
"Kam naj ga priženeva?"
"Sem! In če se ne povrnemo še iz St. Iruana, kamor se nemudoma napotimo, tedaj vam župan ukaže prostor, da spravite jetnika na varno. Ne smete ga pa pustiti niti za trenotek iz vida. In zdaj idite, stražmojster, ter izvršite, kolikor vi morete, dana vam povelja!"
Žandar pozdravi in se odstrani.

Žandarja prideta proti četrti uri v Civry. Napotita se k županu, naznanit mu, kaj imata opraviti ter si dasta pokazati stanovanje Jean Renaudovo.

Svoja dva konja privežeta k plotu ter gresta proti hiši volčjega ubijalca. Lahko jo je bilo najti, ker je stala od drugih hiš v stran.

Jean Renaud je prišel ravno domov: hotel se je urico spopiti ter se napetiti potem zopet na konjo.

Žandarja vstopita. Jean Renaud ni mislil niti za trenotek, da ga prihajata prijemati, nego ga samo izpraševati. Sicer je bil trdno sklenil, da odneče vsako pojasnilo.

Vstane, ter reče, naproti jima gredoč:

"Dobro večer, gospoda, v čem vama lahko služim?"

Geneviera je vsa zmedena srpo gledala oba prišleca. Stražmojste je dejal z rahlim, ginjenim glasom, kajti tudi on je Jeana Renauda poznal le od najboljše strani:

"Jean Renaud, jaz prihajam, da vas primem!"

Nesrečnež Renaud se odmakne stopinjo nazaj ter prebledi ko zid. Geneviera skoči pokonci ter se vrže na žandarja.

"Moježa moža prijeti!" zavpije. "Čemu? O, uboj! — Uboj od danes ponoči!" zavpije, na to nesrečna žena ter upre kakor bi bila ob pamet, oči v žandarja.

Jean Renaud se predirani iz svoje osuplosti.

"Roparja primite, a ne mene!" reče. "Roparja in ubijalca tudi," odgovori žandar.

Geneviera vtollo zastoče ter se zgrudi na stol.

"In zato sta prišla te meni?" nadaljuje Jean Renaud. — "Kaj to pomeni? Morda mislijo, da sem jaz — To bi bila pač največja bedastoča! Jaz ropar, ubijalec! Nihče od vseh, ki me poznajo, ne bole tega verjel. Vidva se le šalita, kajne? Vedo pač dobro, da sem nedolžen, da ni mogoče, da sem zločinec!"

"Nama ni presojevati, ali ste nedolžni ali krivi," reče stražmojster.

"Tedaj me res sumišijo, tedaj me res tožijo?"

"Da," odgovori stražmojster.

"Pa saj to je nemogoče, to je absurdno!"

"To povejte preiskovalnemu sodniku!"

"Tedaj je resnično," zahrpe nesrečnež z ginjenim glasom.

"Prihajata sem, da me primeta!"

"Take povelje imava. Če hočete kaj vzeti s seboj, storite to hitro, ker se nama mudi."

Geneviera je sedela nepremično, kakor okamenela na svojem sedežu. Nekaj strašnega ji je zapiralo grlo ter obteževalo prsi. Njeno oko je bilo suho, pekoče in tako srpo, da se človeka obhajal strah gledati jo.

"Pa sem jaz nedolžen!" prične iznova Jean, kakor bi se mogel uneti, da se lahko tudi nedolžnega prime.

"Toliko bolj za vas, Jean Renaud," reče stražmojster.

"Midva pa sva primorana, peljati vas s seboj in tudi silo uporabiti, če ne bi hoteli slediti dobrovoljno."

Nesrečnež pogleda ženo ter prične jokati. Žandar se vrhne, kakor bi si hotel ogledati ubožno opravo v sobi.

"Ah, tu je puška!" zakriči nenikrat ugledavši orožje v kotu, kamor ga je bil postavil zjutraj.

Vzame puško v roke, ter jo preiskuje, poskuša petelina. Potem se hipoma približa svojemu predstojniku ter zakriči:

"Gospod stražmojster, tu poglejte — kapsula je ogorela, desna cev je izstreljena."

Jean Renaud to sliši.

"Kaj" reče naglo. "Moja puška, pravite, da je izstreljena?"

"To veste vi tako dobro, kakor jaz," reče žandar.

Jean Renaud pogleda tja; vidi, da je kapsula ogorela. To je bil zanj strašen trenotek. "O, o!" zakriči kakor iz sebe. Njegovo obličje se kakor vsled velike notranje bolečine krčevito nagubana, kri polje v njegovi sencih in oblak mu leze pred oči; zdaj se mu, kakor da se zemlja odpira pred njim.

Geneviera se dvigne mrzla in trda, blede kakor smrt, oči se vedno nenavadno široko odprte.

"Pa opravičuj se, Jean," reče z glasom, ki je bil nenavaden.

"Opravičuj se vendar, nesrečnež!"

On odgovori: "Saj sem nedolžen! Čemu bi se zagovarjal? Geneviera zaihti.

"Jaz sem nedolžen," ponavlja, viječ si roki. "In dalje ne morem nič reči!"

"Ti moraš povedati žandarjema, kaj si to noč delal; ti jima moraš povedati, odkod to, da je tvoja puška izstreljena."

"Tega ne vem," zajecja.

"Ti ne veš!" odgovori Geneviera hripavim glasom. — "O, Bog, o Bog, trepetam, bojim se!"

Te besede iztrgajo Renauda iz omame.

(Nadaljevanje prihodnjico.)

GOVOR JOSIP ZALARJA,

blagajnika SANSa pri seji iz vršnega odbora 12. aprila 1944

Želel sem, da bi se naša seja namenom pomagati narodu v vršila že pred več tedni, toda povedano mi je bilo, da se je zaradi boleznih predsednika E. diči lepo Primorsko, Reko, Kristana, s sklicanjem seje zavleklo. Vesel sem, da je vsaj sedaj do seje prišlo.

Kar vam želim danes tukaj povedati, mogoče enemu ali drugemu ne bo všeč, toda to me prav nič ne moti, da bi ne povedal, kar mi je pri srcu in kar smatram za dolžnost, da vam povem.

V resolucijah, sprejetih pri kongresu je določeno, da mora biti SANS nepristranski.

Tako je tudi izraženo v resoluciji Rev. Vital Vodusek-a, ki je bila pri seji širšega odbora meseca januarja letošnjega leta predložena in odobrena.

Vprašanje pa sedaj nastane, če se poslovanje SANSa vrši smislom teh resolucij?

Vprašanje je, je li SANS nepristranski ali ni?

Po moji sodbi in sodbi mnogih, SANS ni, kar bi moral biti.

Poročila iz SANSovega urada spričujejo, da SANS ni nadstrankarski, pač pa zelo enostrankarski.

Govori in poročila gotovih članov izvršnega odbora niso nadstrankarska, pač pa pristrankarska — enostranska.

Ni mi bilo povdarjati, da je pretežna večina ameriških Slovencev katoliška. Tako je tudi večina ameriških katoliških Slovencev včlanjena v SANSu.

Zakaj smo mi, katoliško misleči Slovenci pristopili k SANSu? Samo zato, ker je v resolucijah sprejetih na kongresu določeno, da bo SANS nepristranski, da bo SANS nadstrankarski. To so bili pogoji, pod katerimi smo pristopili k SANSu.

Ali je SANS ostal tak, kot resolucije določujejo? Ne, ni! SANS je postal celo enostranski in s to enostransko politiko, se ruši podlago, na kateri je bil ustanovljen.

SANS je danes vse kaj drugega, kot je bil spočetka. Je vse nekaj drugega, kot ono, kar bi moral biti.

Vi niste slišali ne mene in ne katerega drugega izmed nas katoliško mislečih članov SANSa, da bi napadali katerega člana nam nasprotnega verskega prepričanja.

Vse drugače pa se postopa od gotovih članov SANSa nam nam katoliško mislečim članom.

Kjerkoli je le kaka prilika, že so "klerikaleci na telerku." Ti ubogi klerikaleci so vsega krivi. Vatikan in klerikaleci so menda tudi krivi, da je nastala sedanja vojna.

Vse kar je katoliškega je zanj. Vse kar je verskega, se zaničuje, ogovarja in kritizira. Nasprotno pa vse, kar je protiverskega, komunističnega, se hvali, zagovarja in propagira.

Če bočemo SANS ohraniti, se mora temu enkrat za vselej napraviti konec.

Jaz sem katoličan in sem na svoje versko prepričanje ponosen. S tem pa še ni rečeno, da sem "klerikalec."

Jaz nisem bil nikdar član klerikalne stranke, torej nisem "klerikalec." Vkljub temu pa se čutim užaljenega, kadar se bliati in zavavlja čez klerikalce in to zaradi tega, ker vem, da pri besedi "klerikaleci" se ne misli samo člane stare klerikalne politične stranke, pač pa se pri tem misli brez razlike vse katoliško misleče Slovence in Slovenke.

Zato pa proti takim napadom v svojem imenu in v imenu onih katoliških Slovencev in Slovenk, ki je imam čast tukaj zastopati, prav odločno govarjam in protestiram.

SANS je bil ustanovljen kot nadstrankarska organizacija. Kot tak bi moral tudi biti. Ali je? Jaz trdim, da ni.

SANS je bil ustanovljen z namenom pomagati narodu v stari domovini do osvoboditve, z namenom pomagati osvoboditi lepo Primorsko, Reko, Trst in druge slovenske kraje, ki so pod tujevo oblastjo.

Ali SANS vrši to delo? Ali SANS izvršuje od kongresa na loženo mu nalogo?

Meni se zdi, da dela SANS ravno nasprotno. SANSovo delovanje se naslanja danes samo na notranje politične zadeve Slovenije oziroma Jugoslavije.

Glavno vlogo, ki je SANS igrata je, kakšno obliko vlade bo imela bodoča Jugoslavija. Vse delo, ki ga SANS danes vrši je napeljeno v ono smer, in sicer, kdo bo v Jugoslaviji vladal, Peter ali Tito.

SANS s vmešava v zadeve, s katerimi mi ameriški Slovenci nimamo in počemo imeti nič opraviti. To so zadeve, ki pripadajo v odločitev in rešitev le narodu, ki tamkaj živi.

Kakšno formo vlade bo imela bodoča Jugoslavija, ali kdo bo njen bodoči vladar, je zadeva naroda, ki živi in bo v Jugoslaviji živel. Mi ameriški Slovenci nimamo nobene pravice vmeševati se v notranje zadeve Slovenije ali Jugoslavije.

Slovenski oziroma jugoslovanski narod v starem kraju je edini, ki ima pravico to odločiti in bo to tudi brez nas odločil.

SANSova naloga je narodni pomagati do osvoboditve in pomagati osvoboditi izpod tujčevega jarma vse one slovenske kraje, ki po vsej pravici Sloveniji pripadajo. To je naša naloga, notranje zadeve pa pripadajo narodu onstran morja samemu, da jih reši in deloči, kakor jih sam hoče.

Zato je pa potreba da SANS sedanjo politiko opusti in vodi posle smislom resolucij in to popolnoma nepristransko.

Da je bil SANS dosedaj zelo enostranski, bi lahko navedel razne dokaze, mislim pa, da je dovolj, če spregovorim samo o "Ponatisu" iz ljubljanskega "Jutra" od 23. in 24. septembra.

Ko je omenjeni list "Jutro" poročal o umeščenju Leona Rupnika, kot predsednika ljubljanske uprave, je povedano, da je Rupnik v svojem govoru tudi škofa Rožmana pozdravil.

Iz tega je torej sklepati, da se je dotične afere tudi škof Rožman udeležil.

Uprava SANSa je to poročilo takoj pograbil in dala ponatisniti v raznih časopisih.

Zakaj je bilo to napravljeno? Ali za to, ker je bil general Rupnik imenovan predsednikom ljubljanske uprave?

Zdi se mi, da ni bilo to storjeno iz razloga, ker je bil Rupnik ustoličen za predsednika ljubljanske uprave, pač pa je bilo to napravljeno, v prvi vrsti zato, ker je bil pri dotični ceremoniji prisoten tudi škof Rožman.

Po mojem mnenju je bilo to napravljeno namenoma, češ, le poglejte, kaj delajo "klerikaleci." Le poglejte jih, kakšni so! Ko je bil zastopnik Hitlerjeve bande umeščen za predsednika ljubljanske uprave, je bil navzoč celo škof Rožman.

To je bilo namenoma napravljeno, samo da se zopet nekaj blata vrže na katoliško misleče Slovence.

Iz Rupnikovega govora je tolmačiti, da pri njegovem umeščenju ni bil navzoč samo škof Rožman, pač pa da so bili prisotni oblastni predstavniki predstojniki raznih uradov in visoki uradniki poldržajnskih uprav.

(Prepričan sem, da to niso bili samo "klerikaleci"! Gotovo je bilo med temi visokimi uradniki precejšnje število liberalcev, nacionalistov, socialistov in raznih brezvercev, toda izmed vseh teh se je vzelo

škofa Rožmana na piko. To je dokaz, kako enostransko se pri SANSu dela. Zato pa proti takemu početju prav odločno protestiram.

Jaz nisem pooblaščen škofa Rožmana tukaj zagovarjati. On mojega zagovora tudi ne potrebuje. Rečem pa, da kdor pozna škofa Rožmana vsaj toliko, ko ga poznam jaz, mi bo potrdil, da ga ni v Sloveniji bolj navdušenega Slovence, kot je škof Rožman. Osebnost ga poznam in vem, kaj govorim.

(Nadaljevanje prihodnjico.)

SPISANA V ANGLEŠČINI

VRTNARSTVO ... SADJEREJSTVO ...
POLJEDELSTVO

The Garden Encyclopedia

Cena knjige:

\$3.50

V LIČNI IN TRPEŽNI PLATNI VEZAVI

Skoro 1400 strani —

750 Slik

Popolni voditelj za vaš vojni vrt.

Popolna vsaka beseda, vsaka stran, vsaka slika — mnogo NOVE snovi novih ilustracij!

EDINA VRTNARSKA ENCIKLOPEDIJA ZA DOMAČO POTREBO! Ni visokih besed — vse je jasno, razloženo, uporabno.

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street New York 11. N. Y.

KNJIGARNA Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street New York City

Razprodaja KNJIG po 50 centov komad.

IZDALA SPLOŠNA KNJIŽNICA

1 Domače živali Spisal Damir Felgel	19 Tokraj in onkraj Sotle Spisal Fridolin Zolna	28 Magda (Igra) — Alojzij Remeč
2 Kreutzerjeva sonata Spisal L. N. Tolstoj	22 Balade in romance Spisal A. Askere	29 Peterčkove poslednje sanje (Igra) — Pavel Golin
3 Andrej Ternovc Spisal Ivan Albreht	23 Zbrani spisi za mladino Spisal Engelbert Gangl	30 Potopljeni zvon (Igra) — Gerhart Hauptmann
6 Preganjanje indijanskih misijonarjev Spisal Josip Spillman	24 Andersonove pripovedke za mladino Priredila Uta	31 Revizor (Igra) — Nikolaj Vasiljevič
8 Pravljice Zapisal H. Majer	14 Pravljice in pripovedke za mladino Spisal Silvester Košutnik	32 Spodobni ljudje (Igra) — L. Lipovec
10 Dedek je pravil Spisal Julij Slapšak	15 Suneški invalid Spisal Silvester Košutnik	33 Črne maske (Igra) — L. Andrejev
12 Frank Baron Trenk Po raznih virih napisal Gjuro Panduric	17 Vojnimir ali poganstvo in krst Spisal Josip Ogrinec	34 Antingone (Igra) — Poslovenil C. Golar
13 Pariški zlatar Poslovenil Silvester K.	25 Duhovni boj (Izdala družba sv. Mohorja) L. Skupoli	Edini vojni bond, za katerega vam bo žal, je oni, ki ga niste kupili!
18 Mladim srcem Drugi zvezek. Zbirka za slovensko mladino. Spisal Ksaver Meško	26 Denar Dr. Karl Englis — Poslovenil Dr. Albin Ogris	36 Sveti Just (Igra) — Spisal dr. F. Petronio

Podprite napad! — Kupite bonde Vojnega posojila.

A. Gradnik: KMET GOVORI PLUGU

Rob si bil za mojega očeta, rob si zame, zanj, ki dozoreva, sina mojega in boš za vnuka.

Polnil klet in kaščo si skoz leta, širil meje, množil rast si hleva, dolg moj brisal si in s čela muke.

Plod tvoj sklad ponjav je v skrinji rjav, oblačil blesket, vonj rut in prtov.

vino v sodih, sol in kruh v omari.

V prsti, v sreč, stri si delo krto, rul plevel v strnišču in v ozari, trebil trn in kamen v zapuščavi.

Brodov kljuni režejo naj morje, zrak granate in aeroplani, v njih usodni senci vse pogine.

Kljun tvoj skorje naj sveta preorje, in iz krivde in iz bolečine reši duše naše v zadnji hrani.

VSEM JUGOSLOVANSKIM STARSEM!

Danes služi v vojnih silah Združenih držav na desetstisoče sinov in hčera južnoslovanskih staršev in nahajajo se na oddaljenih frontah Vzhoda in Zapada, kjer se bore proti sovražnikom naše demokratske države. Naši hrabri sinovi branijo s svojo krvjo našo domovino Ameriko, žrtvujoč svoja mlada življenja za zmago nad tiranijo nacizma in fašizma in za vzpostavljene svobode in pravice med ljudstvi in narodi.

Mnogi naši vojaki, ki služijo pod slavno zastavo prog in zvezd in ki so sinovi in hčere naših južnoslovanskih staršev so pokazali hrabrost in odličnost ter so prejeli od ameriških vojniških oblasti mnoge uglednih odlikovanj in plemenitih priznanj, kar med nami ne smemo biti pozabljeni.

Združeni odbor južnoslovanskih Amerikancev s tem apelira na vse one starše, katerih sinovi, ali pa hčere, so bili odlikovani v ameriških vojniških silah, ali pa so že padli v boju, da nas pisмено obveste o tem, ker ta odbor želi ohraniti in zbrati vse podatke o njihovih junških zaslugah, kar bo v trajen spomin našim padlim in odlikovanim sinovom in hčeram.

Vse izčrpne podatke pošljite na naslov: The United Committee of South Slavic Americans, 1010 Park Avenue, New York, 28, N. Y.